

DE VLAAMSE MINISTER VAN BRUSSEL, JEUGD EN MEDIA

MEDEDELING AAN DE VLAAMSE REGERING

Betreft: VN-Verdrag inzake de Rechten van het Kind: slotbeschouwingen Comité voor de Rechten van het Kind bij het gecombineerde vijfde en zesde periodiek rapport van België

Samenvatting: Het VN-Comité voor de Rechten van het Kind heeft in februari 2019 slotbeschouwingen geformuleerd over het gecombineerde vijfde en zesde periodiek rapport van België waarin gerapporteerd werd over de uitvoering van het VN-Verdrag inzake de Rechten van het Kind.

Met deze mededeling wens ik de Vlaamse Regering te informeren over het gevolg dat hieraan intussen werd gegeven.

Met oog op leesbaarheid en kennisname ervan werden deze slotbeschouwingen naar het Nederlands vertaald.

De slotbeschouwingen formuleren aanbevelingen voor zowel de federale overheid als de deelstaten. Een overzicht van de aanbevelingen met aanduiding van de overheden voor wie deze aanbevelingen relevant kunnen zijn, werd door de Nationale Commissie voor de Rechten van het kind opgesteld.

Verschillende aanbevelingen zijn relevant voor Vlaanderen. Domeinen waarop dringend maatregelen moeten worden genomen, zijn volgens het Comité: kinderen met een handicap, geestelijke gezondheid, levensstandaard, onderwijs, kinderen in een migratiesituatie en rechtsbedeling.

1. SITUERING

Inzetten op een kindvriendelijke samenleving waar de kinderrechten centraal staan, is de eerste strategische doelstelling uit de beleidsnota Jeugd 2019-2024.

Op 28 februari 2019 heeft het VN-Comité voor de Rechten van het Kind (hierna: het Comité), zijn slotbeschouwingen over de uitvoering van het Verdrag inzake de Rechten van het Kind (hierna: Kinderrechtenverdrag) bij het gecombineerde vijfde en zesde periodiek rapport van België bekendgemaakt. Daarin bedankt het Comité België voor de constructieve dialoog op 24 en 25 januari

////////////////////////////////////

2019 met een multisectoriële delegatie waarvan ook Vlaamse vertegenwoordigers deel uitmaakten. Tevoren had België al geantwoord op schriftelijke vragen die het Comité gesteld had op basis van het ingediende rapport. Zowel de redactie van het rapport en van de antwoorden op die schriftelijke vragen als de dialoog ter plaatse met het Comité werden gecoördineerd door de Nationale Commissie voor de Rechten van het Kind (hierna: NCRK).

2. NEDERLANDSE VERTALING

Met het oog op een betere bekendheid met de concrete toepassing van het Kinderrechtenverdrag in Vlaanderen en België heeft het Departement Cultuur, Jeugd en Media (hierna: Departement CJM), met de medewerking van de NCRK, de slotbeschouwingen vertaald naar het Nederlands.

De vertaling werd gepubliceerd ter gelegenheid van de 30^{ste} verjaardag van het Kinderrechtenverdrag (20 november 2019).

De vertaalde slotbeschouwingen zijn vrij raadpleegbaar op de site van het Departement CJM: <https://www.vlaanderen.be/cjm/sites/default/files/2020-06/VN-Slotbeschouwingen-5de-6de-rapport-Belgie.pdf>.

3. SLOTBESCHOUWINGEN – RELEVANTIE VOOR VLAANDEREN

Tijdens de overgang van de voorbije naar de huidige Vlaamse Regering werd binnen de werkzaamheden van de NCRK de slotbeschouwingen van het Comité in een overzichtstabel gegoten waarbij in kaart werd gebracht welke overheden bevoegd zijn om met de betrokken aanbevelingen aan de slag te gaan. De eerste rechterkolom bevat de identificatie van de bevoegde overheid/overheden tot wie de aanbevelingen zich richten. De tweede rechterkolom biedt de bevoegde overheid de mogelijkheid om bij iedere aanbeveling de relevante overheidsdiensten aan te duiden. Dit dient voornamelijk als (intern) werkdocument.

De door de NCRK opgemaakte overzichtstabel werd voorgelegd op de bijeenkomst van het Intergouvernementeel orgaan (GOV) binnen de NCRK op 12 maart 2020. In dit orgaan zetelen de stemgerechtigde leden, afgevaardigd door de verschillende regeringen van België. Daar werd beslist om via een schriftelijke procedure, die liep tot 26 mei 2020, de tabel te vervolledigen. Als **bijlage** gaat de binnen de GOV van de NCRK goedgekeurde tabel.

Voor Vlaanderen maakte het Departement CJM deze oefening al, naar aanleiding van de vertaling naar het Nederlands, en dat met de reflectiegroep jeugd- en kinderrechtenbeleid, waarvan ook de aanspreekpunten jeugd- en kinderrechtenbeleid van de Vlaamse administratie deel uitmaken.

Het Comité vermeldt een aantal **positieve** elementen en verwijst naar de vooruitgang die werd gemaakt. Relevant voor Vlaanderen zijn de ratificatie van een aantal protocollen, waaronder het klachtenprotocol bij het Kinderrechtenverdrag, de verwijzing naar de nationale kinderrechtenactoren en het decreet ter ondersteuning van inclusief onderwijs (M-decreet). Verder verwelkomt het Comité onder meer volgende initiatieven van Vlaanderen of waarbij Vlaanderen betrokken is:

- “het feit dat de nieuwe wet- en regelgeving met betrekking tot kinderen in de Vlaamse Gemeenschap wordt onderworpen aan een kinderrechtereffectbeoordeling (JoKER) en armoedetoets” (§7),
- “de oprichting van het nationaal forum “Richtlijnen voor Kinderrechten in het Bedrijfsleven”, op initiatief van het Kinderfonds van de Verenigde Naties [UNICEF], de inspanningen van de

//

- ervoor zorgen dat het bedrijfsleven voldoet aan internationale en nationale mensenrechten, arbeids-, milieu- en andere normen, met name met betrekking tot de rechten van kinderen
- een duidelijk regelgevend kader voor de industrieën die actief zijn in de Verdragsstaat, om ervoor te zorgen dat hun activiteiten geen negatieve gevolgen hebben voor de mensenrechten en geen gevaar opleveren voor de milieu- en andere normen, met name die met betrekking tot de rechten van het kind
- **Algemene beginselen (§16-17 & 19):**
 - non-discriminatie: een omvattende strategie goedkeuren en uitvoeren om alle vormen van discriminatie aan te pakken en inspanningen ter bestrijding van radicalisering van kinderen en haatspraak te versterken, ook ten aanzien van kinderen in kwetsbare situaties
 - belang van het kind:
 - beginsel van het belang van het kind consequent interpreteren en toepassen bij beslissingen over migranten- en vluchtelingenkinderen, kinderen in alternatieve zorg en maatregelen op het gebied van onderwijs en gezondheidszorg
 - procedures en criteria ontwikkelen
 - mening van het kind:
 - het afschaffen van leeftijdsgrenzen aan het recht van kinderen om hun mening te uiten over alle aangelegenheden die hen betreffen in de wetgeving, en ervoor te zorgen dat aan hun mening het passend belang wordt gehecht
 - dat kinderen op school en in migratiesituaties voldoende gelegenheid krijgen om hun mening te uiten en dat met deze mening rekening wordt gehouden
 - kinderen betrekken bij lokale openbare raadplegingen
- **Vrijheid van gedachte, geweten en godsdienst (§21):**
 - ervoor te zorgen dat (op scholen in verband met het dragen van religieuze symbolen) de rechten van het kind op vrijheid van gedachte, geweten en godsdienst en op non-discriminatie volledig worden gerespecteerd
- **Geweld tegen kinderen, misbruik en verwaarlozing, seksuele uitbuiting (§22-23):**
 - positieve, geweldloze en participatieve vormen van opvoeding en discipline te bevorderen, onder meer door middel van bewustmakingsprogramma's en -campagnes, gericht op kinderen, ouders en beroepsbeoefenaars in de kinderopvang
 - gegevensverzameling voor een omvattende strategie
 - middelen toewijzen voor de uitvoering van langetermijnprogramma's om diepere oorzaken aan te pakken
 - betrokken beroepsbeoefenaars opleiden om gevallen van kindermishandeling en -verwaarlozing op te sporen en adequaat aan te pakken, rekening houdend met een genderperspectief
 - zorgen voor ondersteunende diensten, met inbegrip van onderdak, aan kindslachtoffers en, waar nodig, aan hun ouders
- **Seksuele uitbuiting en misbruik (§24):**
 - nationale gegevensbank totstandbrengen met oog op opstelling van nationaal actieplan ter voorkoming en bestrijding van alle vormen van seksuele uitbuiting en misbruik van kinderen en de desbetreffende actieplannen op gemeenschaps- en gewestelijk niveau harmoniseren en mechanismen voor toezicht en evaluatie van dergelijke actieplannen invoeren
 - bewustmakingsactiviteiten voeren om stigmatisering van slachtoffers van seksuele uitbuiting en misbruik, ook van incest, tegen te gaan en zorgen voor toegankelijke, vertrouwelijke, kindvriendelijke en doeltreffende kanalen voor het melden van dergelijke schendingen,
 - ontwikkeling van programma's en beleid ter voorkoming van seksuele uitbuiting en misbruik van kinderen voor het herstel en de sociale reïntegratie van kindslachtoffers,

////////////////////////////////////

- personen die veroordeeld zijn voor misbruik van kinderen te verhinderen contact te hebben met kinderen in hun professionele hoedanigheid
- **Schadelijke praktijken (§25-26):**
 - bewustmakingscampagnes en -programma's over de schadelijke gevolgen van kindhuwelijken en vrouwelijke genitale verminking,
 - opleiding over de identificatie van potentiële slachtoffers, beschermingsystemen en zorgprogramma's voor slachtoffers opzetten,
 - middelen toewijzen om vrouwelijke genitale verminking te voorkomen en te bestrijden,
 - de uitvoering van onnodige medische of chirurgische behandelingen bij interseksuele kinderen te verbieden en hun gezinnen toegang hebben tot adequate hulp en ondersteuning
- **Gezinsleven en alternatieve zorg (§27-28):**
 - de capaciteit, flexibiliteit en kwaliteit van de kinderopvang en de toegankelijkheid voor kinderen met een handicap en voor kinderen uit de meest kansarme gezinnen vergroten
 - institutionalisering voor kinderen met een handicap, kinderen uit sociaal of economisch achtergestelde gezinnen en voor zeer jonge kinderen voorkomen door gezinszorg voor alle kinderen en rehabilitatie en sociale reïntegratie van kinderen te vergemakkelijken en de vaardigheden van pleegouders en gezinnen en professionele gespecialiseerde zorgverleners te verbeteren en te ontwikkelen
- **Kinderen met een handicap (§29-30):**
 - verzameling van gegevens over kinderen met een handicap verbeteren,
 - inclusief onderwijs voor alle kinderen met een handicap aanbieden, onder meer door te zorgen voor een redelijke aanpassing van de schoolinfrastructuur,
 - toegang verschaffen tot hoogwaardige en tijdige gezondheidszorg
 - persoonlijk assistentiebudget met bedragen die aangepast zijn aan de behoeften van het kind en zonder wachttijden
- **Borstvoeding (§31):**
 - exclusieve borstvoeding tijdens de eerste zes maanden bevorderen en systematisch gegevens te verzamelen
- **Geestelijke gezondheid (§32-33):**
 - onderzoek voeren naar de oorzaken en prevalentie van stress, zelfmoord en aandachtstekortstoornissen met hyperactiviteit bij kinderen en op basis van de resultaten van die onderzoeken omvattende maatregelen nemen om deze verschijnselen effectief aan te pakken, onder meer door middel van psychologische, educatieve en sociale maatregelen en therapieën,
 - bewustmakingsprogramma's voeren
 - zorgen voor toegang tot psychologen, psychiaters en gespecialiseerde therapeuten, evenals tolken en interculturele bemiddelaars, voor vluchtelingen en migrantenkinderen, ook in opvangcentra
- **Gezondheid van adolescenten (§34):**
 - inspanningen ter voorkoming en bestrijding van obesitas en de incidentie van drugsmisbruik, met name cannabis, tabak en alcohol, bij kinderen en adolescenten versterken
- **Gezonde leefomgeving en klimaatverandering (§35):**
 - een evaluatie van de impact van luchtverontreiniging voor de gezondheid van kinderen en een studie naar de prevalentie van astma en ademhalingsziekten bij kinderen uitvoeren als basis voor het ontwerpen van een goed onderbouwde strategie om de situatie te verhelpen en de maximale concentraties van luchtverontreinigende emissies, ook van het wegvervoer, te reguleren
 - een omvattend nationaal plan ontwikkelen voor de vermindering van de uitstoot van broeikasgassen om gevaarlijke gevolgen voor het klimaat te voorkomen en er

////////////////////////////////////

